

Βρυξέλλες, 27 Φεβρουαρίου 2024
(OR. en)

Διοργανικός φάκελος:
2023/0323(COD)

6586/1/24
REV 1

COMPET 166
MI 169
IND 78
ECOFIN 179
FIN 156
CODEC 478
IA 47

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων (1ο Τμήμα)

Αποδέκτης: Συμβούλιο

Θέμα: Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές
– Συζήτηση προσανατολισμού

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες ενημερωτικό σημείωμα της Προεδρίας σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές, ενόψει της συζήτησης προσανατολισμού που θα λάβει χώρα στο Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας της 7ης Μαρτίου 2024.

Ενημερωτικό σημείωμα της Προεδρίας

**Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την
καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές**

Συζήτηση προσανατολισμού

1. Πρόταση της Επιτροπής

Η καθυστερημένη πληρωμή των τιμολογίων επηρεάζει εταιρείες από όλους τους τομείς σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Έχει ιδιαίτερα αρνητικό αντίκτυπο στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), οι οποίες βασίζονται σε τακτικές και προβλέψιμες ροές μετρητών και έχουν πιο περιορισμένη πρόσβαση σε ρευστότητα από ό,τι οι μεγάλες επιχειρήσεις.

Οι ΜΜΕ που πληρώνονται με καθυστέρηση πρέπει να καλύψουν την προκύπτουσα έλλειψη ρευστότητας μέσω βραχυπρόθεσμων δανείων, με αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους χρηματοδότησής τους. Η μείωση των καθυστερήσεων πληρωμών έχει καίρια σημασία για την παροχή στις ΜΜΕ της ρευστότητας που είναι απαραίτητη για επενδύσεις στην καινοτομία ή για τη μετακύλιση της μείωσης του κόστους στους καταναλωτές.

Ως εκ τούτου, εκδόθηκε η οδηγία για τις καθυστερήσεις πληρωμών¹ με σκοπό την προστασία των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ, και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους. Ωστόσο, οι καθυστερήσεις πληρωμών ευθύνονται σήμερα για ποσοστό 25 % των πτωχεύσεων στην ΕΕ. Αυτό ώθησε την Επιτροπή να δημοσιεύσει, στις 12 Σεπτεμβρίου 2023, πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές. Σκοπός είναι να αντιμετωπιστούν οι ελλείψεις της οδηγίας, προκειμένου να βελτιωθεί η πειθαρχία όλων των εμπλεκόμενων φορέων όσον αφορά τις πληρωμές και να προστατευθούν οι εταιρείες από τις επιπτώσεις των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές. Η πρόταση αυτή περιλαμβάνεται σε ευρύτερη «δέσμη μέτρων αρωγής για τις ΜΜΕ», η οποία περιλάμβανε επίσης οδηγία για τη φορολογική απλούστευση για τις ΜΜΕ και την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με σειρά μέτρων για την απλούστευση των διαδικασιών για τις ΜΜΕ, τη βελτίωση της πρόσβασής τους σε χρηματοδότηση και ειδικευμένο εργατικό δυναμικό, καθώς και τη στήριξη των ΜΜΕ καθ' όλη τη διάρκεια του επιχειρηματικού κύκλου ζωής τους.

---

¹ Οδηγία 2011/7/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές (αναδιατύπωση), ΕΕ L 48 της 23.2.2011, σ. 1.

Με την προτεινόμενη από την Επιτροπή αναθεώρηση των κανόνων για τις καθυστερήσεις πληρωμών, η ισχύουσα οδηγία αντικαθίσταται από κανονισμό που προβλέπει δεσμευτικές μέγιστες προθεσμίες πληρωμής 30 ημερών για όλες τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων ή μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιων αρχών. Ο κανονισμός αυτός θα καταστήσει αυτόματη την καταβολή αντισταθμιστικών τελών και τόκων σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμής και θα συνοδεύσει τα νέα αυτά μέτρα με ένα ισχυρό πλαίσιο επιβολής. Θα διευκολύνει επίσης τις επιχειρήσεις κατά τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους, μειώνοντας την επιβάρυνση και διευκολύνοντας την πρόσβαση σε αποτελεσματικούς τρόπους είσπραξης μέσω διαμεσολάβησης.

Σύμφωνα με την εκτίμηση επιπτώσεων της Επιτροπής, οι νέοι κανόνες αποσκοπούν στη μείωση των καθυστερήσεων πληρωμών κατά 35 %. Επιπλέον, ο χρόνος που αφιερώνουν οι εταιρείες αναλαμβάνοντας δράση κατά των οφειλετών τους θα μειωθεί σημαντικά, εξοικονομώντας 340 εκατομμύρια ανθρωπόωρες για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις· αυτό ισοδυναμεί με 8,7 δισ. EUR. Πέρα από τα άμεσα χρηματικά οφέλη, αυτό αναμένεται να συμβάλει σε δικαιότερη ανακατανομή της ρευστότητας στην οικονομία και να μειώσει την εξάρτηση των ΜΜΕ από εξωτερική χρηματοδότηση. Στόχος είναι η προστασία των ΜΜΕ, οι οποίες συχνά στερούνται διαπραγματευτικής ισχύος και αναγκάζονται να αποδεχθούν αθέμιτους όρους και προϋποθέσεις πληρωμών.

Το μέσο που προτείνεται από την Επιτροπή για την επανεξέταση είναι κανονισμός. Πράγματι, σύμφωνα με την Επιτροπή, ένας κανονισμός έχει πολλά πλεονεκτήματα, συμπεριλαμβανομένης της αντιμετώπισης της διασυννοριακής πτυχής των καθυστερήσεων πληρωμών. Με τον κανονισμό, βασικές πτυχές, όπως ο ορισμός μέγιστης προθεσμίας για τις πληρωμές και μέγιστης διάρκειας για τις διαδικασίες επαλήθευσης, το επιτόκιο υπερημερίας και το ύψος της κατ' αποκοπή αποζημίωσης, θα είναι ίδιες σε ολόκληρη την ΕΕ και θα εφαρμόζονται άμεσα. Με τον τρόπο αυτόν, εξασφαλίζονται ισότιμοι όροι ανταγωνισμού μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τις εν λόγω πτυχές.

Ταυτόχρονα, τα κράτη μέλη θα έχουν τη δυνατότητα να θεσπίζουν αυστηρότερες διατάξεις για ορισμένες πτυχές. Θα διατηρήσουν τη δυνατότητα επιβολής συντομότερης προθεσμίας πληρωμής μέσω της εθνικής νομοθεσίας. Διαδικασία αποδοχής ή επαλήθευσης μπορεί να προβλέπεται κατ' εξαίρεση από το εθνικό δίκαιο, αλλά μόνον όταν αυτό θεωρείται απολύτως αναγκαίο λόγω της ειδικής φύσης των αγαθών ή των υπηρεσιών. Η διαδικασία αυτή πρέπει να περιγράφεται ρητά στη σύμβαση και περιορίζεται επίσης σε 30 ημέρες κατ' ανώτατο όριο. Επιπλέον, με τον κανονισμό θεσπίζονται υποχρεώσεις όσον αφορά τους φορείς επιβολής, τα συστήματα διαμεσολάβησης, τη διαχείριση πιστώσεων, την κατάρτιση σε θέματα χρηματοοικονομικών γνώσεων και τις καταχρηστικές συμβατικές πρακτικές και διατάξεις, αλλά εναπόκειται στα κράτη μέλη να συμπληρώσουν τις υποχρεώσεις αυτές σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία.

Ο προτεινόμενος κανονισμός θα εφαρμόζεται στις πληρωμές που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο «εμπορικών συναλλαγών», οι οποίες νοούνται ως συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων ή μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιων αρχών, όταν οφειλέτης είναι η δημόσια αρχή, και οι οποίες οδηγούν στην παράδοση αγαθών ή στην παροχή υπηρεσιών έναντι αμοιβής. Ο συγκεκριμένος ορισμός περιλαμβάνει τον σχεδιασμό και την εκτέλεση δημόσιων έργων, κατασκευών και έργων πολιτικού μηχανικού.

Ο κανονισμός δεν θα εφαρμόζεται σε πληρωμές για συναλλαγές με καταναλωτές, σε πληρωμές στο πλαίσιο αποζημίωσης και σε πληρωμές που συνδέονται με χρέη τα οποία αποτελούν αντικείμενο διαδικασίας αφερεγγυότητας, συμπεριλαμβανομένων διαδικασιών αναδιάρθρωσης χρέους.

Ο νέος κανονισμός θα υποχρεώνει τα κράτη μέλη να ορίζουν εθνικές αρχές αρμόδιες για την επιβολή του, οι οποίες θα συνεργάζονται με την Επιτροπή και άλλες αρμόδιες εθνικές αρχές επιβολής, και θα απαριθμεί τις εξουσίες που πρέπει να διαθέτουν οι εν λόγω αρχές επιβολής.

2. Θέση των κρατών μελών

Τα κράτη μέλη τάσσονται εν γένει υπέρ της συνεκτίμησης των συμφερόντων των ΜΜΕ και ευθυγραμμίζονται με τα επιχειρήματα της Επιτροπής. Πολλά κράτη μέλη θεωρούν ότι η θέσπιση προβλέψιμων όρων πληρωμής θα βελτιώσει τη νοοτροπία των πληρωμών στην Ευρώπη, θα πλαισιώσει καλύτερα τη συμβατική ελευθερία, θα δημιουργήσει ένα ασφαλέστερο επιχειρηματικό περιβάλλον, θα αυξήσει τις ταμειακές ροές, θα τονώσει τις επενδύσεις και, ως εκ τούτου, θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα των εταιρειών της ΕΕ, ιδίως των ΜΜΕ.

Ωστόσο, μεγάλος αριθμός κρατών μελών και ενδιαφερόμενων μερών ανησυχούν για την πρόταση της Επιτροπής σε σχέση με την εμπλοκή του κανονισμού στη συμβατική ελευθερία, τη μη πρόβλεψη χρονικού περιθωρίου για την επιθεώρηση των παραδοθέντων αγαθών ή των παρασχεθεισών υπηρεσιών και τις πιθανές συγκρούσεις με τις εθνικές νομοθεσίες. Επισήμαναν δε ότι οι επιμέρους όροι πληρωμών αποτελούν σημαντικό μέρος των επιχειρηματικών συμβάσεων και ότι πολλά λειτουργικά επιχειρηματικά μοντέλα βασίζονται σε προθεσμίες πληρωμών μακράς διάρκειας. Κατά την άποψή τους, ο περιορισμός της συμβατικής ελευθερίας θα ενθαρρύνει τις εταιρείες να μεταφέρουν συμβατικές σχέσεις σε τρίτες χώρες.

Ως εκ τούτου, η μεγάλη πλειονότητα των κρατών μελών αντιτίθεται στην προτεινόμενη μέγιστη προθεσμία πληρωμής διάρκειας 30 ημερών, την οποία θεωρεί εν γένει δυσανάλογη παρέμβαση από την πλευρά του νομοθέτη. Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η ισχύουσα οδηγία είχε ήδη αντίκτυπο στη συμβατική ελευθερία και ότι αυτός ο περιορισμός της συμβατικής ελευθερίας δικαιολογείται από την επιδίωξη γενικού συμφέροντος, δηλαδή της οικονομικής υγείας των εταιρειών και, επομένως, της οικονομικής υγείας της ΕΕ, ζητούν πιο ευέλικτους κανόνες και την παροχή στους επιχειρηματικούς εταίρους της δυνατότητας να διαπραγματεύονται τους δικούς τους όρους πληρωμών, ιδίως μεταξύ επιχειρήσεων ιδίου μεγέθους. Μεγαλύτερες προθεσμίες πληρωμής θα μπορούσαν να συμφωνούνται αμοιβαία χωρίς κατ' ανάγκη να καταδεικνύουν άνιση διαπραγματευτική ισχύ. Η θέσπιση αυστηρού ανώτατου ορίου για τις προθεσμίες πληρωμής θα συνεπαγόταν την εφαρμογή των ίδιων κανόνων σε διαφορετικές επιχειρηματικές καταστάσεις.

Με τα ανωτέρω συνδέονται στενά και οι προβληματισμοί των κρατών μελών όσον αφορά την επιλογή της νομικής πράξης, ιδίως το αποτέλεσμα πλήρους εναρμόνισης του κανονισμού, το οποίο αντιμετωπίζει με τον ίδιο τρόπο ευρύ φάσμα διαφορετικών επιχειρηματικών καταστάσεων αφήνοντας πολύ περιορισμένο περιθώριο ελιγμών στα κράτη μέλη ώστε να προσαρμόσουν τους κανόνες στο εθνικό τους πλαίσιο.

Εκφράστηκαν επίσης προβληματισμοί σχετικά με τον διοικητικό φόρτο που θα επέβαλε ο προτεινόμενος κανονισμός στις εταιρείες και τις δημόσιες αρχές, ιδίως όσον αφορά την υποχρέωση των κύριων αναδόχων σε δημόσιες συμβάσεις έργων να παρέχουν αποδεικτικά στοιχεία πληρωμής των υπεργολάβων.

Επιπλέον, η σύσταση εθνικών αρχών για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τον κανονισμό αποτελεί ζήτημα που γεννά ανησυχία σε αρκετά κράτη μέλη. Εκτός από τις ανησυχίες σχετικά με τον διοικητικό φόρτο και το κόστος που συνδέεται με τη σύσταση και τη λειτουργία των εν λόγω δημόσιων αρχών, προβληματισμοί εκφράζονται επίσης σχετικά με την έκταση των εξουσιών που τους ανατίθενται με τον προτεινόμενο κανονισμό, ιδίως όσον αφορά την αλληλεπικάλυψη των αρμοδιοτήτων των εν λόγω αρχών με εκείνες των δικαστηρίων – κάτι τέτοιο θα μπορούσε να οδηγήσει στη δημιουργία δύο τύπων παράλληλων διαδικασιών.

3. Ερωτήματα προς συζήτηση

Οι υπουργοί καλούνται να καθοδηγήσουν τις συζητήσεις όσον αφορά ιδίως δύο ζητήματα.

- Λαμβανομένων υπόψη των στόχων της αναθεώρησης της οδηγίας για τις καθυστερήσεις πληρωμών, η οποία αποσκοπεί στην προστασία των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ, από τις καθυστερήσεις πληρωμών και στη μετάβαση σε μια νοοτροπία έγκαιρων πληρωμών, οι υπουργοί καλούνται να εκφράσουν τη γνώμη τους σχετικά με την επιλογή της νομικής πράξης.
- Λαμβανομένης υπόψη της επιτακτικής ανάγκης να διαφυλαχθεί η οικονομική υγεία των εταιρειών, ιδίως των ΜΜΕ, και αναγνωρίζοντας ότι είναι σημαντικό να δημιουργήσουν οι δημόσιες αρχές προηγούμενο για έγκαιρες πληρωμές, οι υπουργοί καλούνται να ανταλλάξουν απόψεις σχετικά με την πρόταση για δεσμευτικές προθεσμίες πληρωμής διάρκειας 30 ημερολογιακών ημερών. Θα πρέπει να καθιερωθούν μηχανισμοί ευελιξίας για την αντιμετώπιση των διαφόρων καταστάσεων στις οποίες δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις; Οι πληροφορίες αυτές θα τροφοδοτήσουν τις συζητήσεις κατά τις μελλοντικές συνεδριάσεις της Ομάδας.
- Λαμβανομένων υπόψη των στόχων της αναθεώρησης της οδηγίας για τις καθυστερήσεις πληρωμών και των λόγων για τη διενέργεια αυτής, ιδίως της έλλειψης κατάλληλων αποτρεπτικών μέτρων και των ανεπαρκών μηχανισμών επιβολής, οι υπουργοί καλούνται να ανταλλάξουν απόψεις σχετικά με τις προτεινόμενες αρχές επιβολής. Με σεβασμό των αρμοδιοτήτων των δικαστηρίων όσον αφορά τις αστικές διαφορές, θα πρέπει να εφαρμοστούν μηχανισμοί ελέγχου και επιβολής για τη μείωση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές;